

Ang Siaton nga bersyun sa Malatapay

Vol. 4 No. 20

Nobyembre 16 - 30, 2014 P6.00

“No Entry” kinahanglang tukion

Hangtod karon wala pa gihapoy solusyon ang problema sa pagsirado sa kalsada ug ang paggamay sa halin sa mga tindera sa tiyangge. Basi sa pakigpulong sa Sangguniang Bayan (SB) uban sa tigdumala sa tiyangge, gikinahanglan ang pakigkonsulta sa mga mamalalit, tindera, ug mga ahensya nga may labot sa mga pamaagi ug programa sa tiyangge.

Si Market Inspector

Peter Futalan misugyot sa SB nga nasabutan kaniadto nila ni Jone Saguban, ang pangulo sa tiyangge, ug presidenta sa SIMVA nga si Brenda Alanano nga maghimo sila og pamaagi nga dili makasamok ang salakyan nga mosulod sa tiyangge ug nga mahilayo sa peligro. Si Futalan miingon nga daghang nagbagulbol sa sugyot kaniadto nga paatrason ang mga tindahan aron molapad ang kalsada

padayon sa page 3

Gituhuang nagbaligya og shabu gisikop

Usa ka Edwin J. Dizon alyas “Rocksho,” 58 anyos, ang gisikop sa kapolisan niadtong Nobyembre 24, 2014, alas 6:06 sa buntag, didto sa Burgos St. Brgy. 2, Siaton.

Gidakop si Dizon human nakuha ang mga pakiti sa gituhuang shabu nga nakuha sa iyang panimalay subay sa *search warrant no. 29-2014* nga pinetsahan og Nobyembre 14, 2014. Atol sa pagsiksik sa panimalay sa suspetsado, nakuha ang 15 ka pakiti nga gituhuang shabu, lima ka *lighter*, ug duha ka gunting.

Subay sa pasiuna nga imbestigasyon sa kapolisan padayon sa page 4

Ang kontrobersyal nga dalan nga gisirad-an apan gisupak sa kadaghanan.

NegOr padayong nangamdan batok sa katalagman

Ang lalawigan sa Negros Oriental nagpadayon sa paglambigit sa publiko ug sa lokal nga pangagamhanan sa mga pamaagi nga naglantaw sa unahan alang sa pagpakunhod sa risiko ug maayong pagdumala sa katalagman (disaster risk reduction) human kini nakakat-on sa mga kasinatian sa pagbaha, bagyo, ug linog.

Ang nangulong opisyal sa Provincial Disaster Risk

Reduction and Management Council (PDRRMC) nga si Adrian Sedillo miingon nga ang lalawigan nakagasto na og kapin sa P100,000 alang lang sa pagpalit sa dagkong makinarya sa milabayng tulo ka tuig.

Ang PDRRMC nakahimo og mga pagbansay ug pagtuon sa pagkaandam alang sa katalagman uban sa tabang sa Office of Civil Defense,

padayon sa page 4

EDITORIAL

“No Entry”

Ang “No Entry” o dili mahimong mosulod nahimong kontrobersyal karong panahona. Kini human gipatuman ang dili pagsulod sa mga sakyanan sa usa ka dalan sa tiyangge dinhi sa Siaton tungod sa pipila ka mga rason.

Nag-una niini mao ang paglikay nga maghuot ang maong dalan ilabi kay kini mao man ang agianan pasulod sa tiyangge. Sunod mao ang paglikay usab sa disgrasya kay dunay piligro kun mosulod ang mga sakyanan.

Apan sa wala pa kini gipatuman duna bay konsultasyon nga gihimo ang buhatan nga nagpatuman niini?

Daghang mga tawo ang maapektahan sa “No Entry” nga polisiya. Mayuridad mao ang mga tindera nga nag-ingon nga nigamay ang ilang mga halin tungod dili man pasudlan sa mga sakyanan ang maong dalan.

Apan duna usay nalipay kay hawan og dili na huot ang nasangpit nga dalan ilabi na niadtong mangompra nga dili magsakyanan.

Ang tigdumala sa tiyangge nisugyot nga kinahanglan nga paminawon usab ang tingog sa mga tindera, pumapalit, ug ubang sektor nga apektado niini.

Gani ang organisasyon sa mga tindera, ang Siaton Market Vendors Association (SIMVA) niuyon na kaniadto sa mga kausaban diha sa tiyangge sama sa pagpaatras sa mga tindahan aron molapad ang dalan ug ang gitawag nga “One Way” kun usa ra ka direksyun ang dalagan sa mga sakyanan. Apan wala usab kini hingpit nga mapatuman.

Hinon sa pagkakaran si Bise Mayor Teodorico Yap mipasalig nga angyanan na nga tukion ang tanang ordinansa batok sa *traffic, no entry*, pagbutang ug *outpost*, aron maklaro ang tanan. Kun gikinahanglan nga dunay ordinansa alang sa pagpatuman sa “One Way” diha sa tiyangge andam ang Sanginuang Bayan sa paghimo sa ingon aron mas klaro na ang maong pamaagi.

Hinaut unta nga masolbar na kini nga problema aron magpadayun na ang operasyon diha sa tiyangge sa lungsod.

Bukhad

Susan Monte de Ramos-Soldwisch

Usa ka tuig sukad sa Superbagyong Yolanda

Ni: Zeph Repollo

Dul-an 20,000 ang nimartsa sa Tacloban, Leyte sa paghinumdom sa unang tuig sukad sa paghapak sa superbagyong Yolanda, ang kinakusgang bagyo nga miigo sa yuta sa tibuok kalibutan. Ang mga miduyog sa martsa nanawagan sa hustisya tungod kay human sa usa ka tuig, 15,000 pa ka tawo ang nagpabiling nagpuyo sa mga dapit bakwitanan. Sumala sa Oxfam, usa ka NGO sa Englaterra, wala kaabot og usa ka porsento sa mga pamilya ang nakabalik sa ilang permanenteng puluy-anan. Ang dakong pangutana sa mga biktima mao, “Hain man ang donasyon gikan sa lain-laing nasud pinaagi sa pangagamhanan aron pagtabang sa sitwasyon sa mga biktima? Ang pribadong pundok ug among mga paryente ang nitabang namo. Wala kami nakatagamtam og tabang gikan sa pangagamhanan.”

Ang mga nagkalain-laing grupo gikan sa Pilipinas, Hongkong, Estados Unidos ug Uropa nimartsa isip pagduyog sa mga panawagan sa mga biktima sa Yolanda.

Sumala pa ni Dr Eflenda Bautista, pangulo ubos sa People Surge, usa ka alyansa sa mga nakaagi

sa kadaot sa Yolanda, “... Nagpadayon ang tabang sa mga nasud sa kalibutan dili lamang pinaagi sa hinabang kondili apil na ang pagbutyag sa pagpabaya sa administrasyong Aquino.”

Samiaging mga semana, adunay taho nga gilangkob sa Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), usa ka grupo nga naglihok sa pagtuon sa kausaban sa panahon ug gisuportahan sa United Nations, diin gisaysay ang hinungdan sa krisis sa panahon nga mao ang mosunod: Una, kini ginama sa tawo ug gidaut niini ang tibuok kalibutan. Ikaduha, ang kainiton sa panahon pwede mapaubos pa og 2° *celsius* aron mapugngan ang nagkagrabeng epekto niini; ug ikatulo, ang pagseguro nga luwas ang panahon sa umaabot dili lamang posible kondili makapabuhi usab sa atong ekonomiya.

Ang maong superbagyong usa ka timailhan sa atong nagkagrabeng panahon. Nagpahinumdom kini nga ang krisis sa panahon dili layo sa atong katilingban. Ang pagbag-o sa panahon dili lamang mahitungod sa pagkaguba sa atong kinaiyahan; aduna usab kini kalambigitan sa hustisya. Kini tungod kay ang mga

padayon sa page 3

Kitang Lungsuranon

Gimantala sa **KL Publishing**, Siaton, Neg. Or., Philippines,
www.KitangSiatanon.com
TIN: 420-321-172-000; Permit number: 13-0450

Publishers

William Soldwisch & Susan Monte de Ramos-Soldwisch

Editor-in-Chief

Melita “Bing” Aguilar

Copy Editor

Mirzah V. Rodriguez

Tigbalita / Manunulat

Grace Arcellana
(2) 535-4718

Eugene Jamandron
0905-817-2988

Zephanie Repollo
0927-595-7752

Nagpanday na sa ilang payag-payag alang sa kapistahan sa Siaton ang Brgy. San Jose nga gipangulohan ni Kapt. Samuel Kinicot. Kini, kauban sa payag-payag sa ubang mga barangay sa Siaton, paga-abrihan karong Disyembre 4 diin makita ug mapalit ang nagkalain-lain nilang mga produkto.

Pabasa

Nagbasa sa KL sila si (wala-tuo) Toting ug Roel Monte de Ramos, Dona Villadolid, ug Dominique Kaalam (tinun-an sa Silliman).

No Entry... gikan sa page 1

ug himong kini nga “one-way.”

Sa kasamtangan giyunan sa kadaghanan sa mga konsehal ang “No Entry.” Kung abrihan ang kalsada sa oras nga kasabutan, adunay mga pagdumili sama sa pagsulod sa pot-pot, pag-parking sa mga motor sa sulod, ug pagsulod sa sakyanan nga upat ang ligid.

Matud ni Saguban, adunay parkinganan nga gigahin diha paingon sa gym, atubangan sa tiyangge

(highway) sa ka Jaugar, sa Jalandon store ug N&N Eatery, ug sa *easy ride* atbang sa kang anhing Lando.

Dugang pa ni Bise Mayor Yap, panahon na nga tukion ang tanang ordinansa batok sa *traffic, no entry*, pagbutang ug *outpost*, ug uban pa aron mahibaloan kung gahum ba kini sa SB o sa ehekutibo. Kon walay gahum ang SB niini, dili sila manghilabot kon dili si Mayor Ator ang mohukom ug moatubang sa mga reklamo. (Eugene Jamandron)

Alang sa mga interesadong mahimong miyembro sa programa sa pagpalambo sa industriya sa lubi, text o tawag ni Lucita Futalan sa numero: 09057922205. Mahibalag pud nimo siya diin ang rehistro sa COMELEC
Ayaw na paglangan, apil na!

Iskolar ng Bayan balaud na

Ang Iskolar ng Bayan nga balaud makapalpad sa kahiyagonan alang sa mas taas nga edukasyon. Kini ang reaksyun ni Senador Alan Peter Cayetano human gipirmanahan ni Presidente Benigno Aquino III ang maong balaudnon aron mahimo na kining hingpit nga balaud.

Matud niya nga mas duol na nga kab-uton ang paghatag sa tanang Pilipino sa libreng higayon alang sa de kalidad nga edukasyon nga mahimong ilang puhunan sa pagpabatok sa kakabus ug kawalay trabaho.

Ang maong balaud nagtumong sa paghatag sa mga 80,000 ka batan-ong Pilipino sa matag tuig sa kinatibuk-an og dugang nga higayon alang sa edukasyon sa kolehiyo aron sa pagtabang nila nga makakita og mas maayo ug

mas taas nga suweldo sa trabaho ugma damlag.

Ang Iskolar ng Bayan nga Akta sa 2014 o RA 10648 nagmando sa tanang *state universities* o unibersidad sa pangagamhanan ug kolehiyo nga modawat ug mohatag og *scholarship* sa nag-unang 10 ka estudyante nga mograduwar sa high school.

Ubos sa R.A. 10648, ang publikong high school nga may kapin sa 500 ka migraduwar mahimong makakuha og dugang usa ka *scholarship* sa unibersidad o kolehiya sa kada 500 nga migraduwar. Ang dugang scholarship ihatag sa mga migraduwar nga nagsunod sa labing taas nga 10 ka estudyante ug nga makatuman sa mga gikinahanglan sa unibersidad o kolehiyo nga ilang gipili.

We are just beggars looking for Bread.

**8:30 am Sundays, UCCP Church,
behind Siaton market.**

Join us for spiritual health.

Worship in English

Nagbansay-bansay na ang mga tinun-an sa Felipe Tayko Memorial School alang sa bangga sa mga tunghaanan karong pista.

Gituhuang...gikan sa page 1

si Dizon nakalapas sa R.A. 9165 (Comprehensive Dangerous Drug Act).

Gipasa ni PO2 Dexter S. Banua lakip ang mga nakumpiska nga mga kahimanan sa shabu ngadto sa korte alang sa dugang nga nga pakisusi ni Executive Judge, Gerardo A. Paguio, Jr.

Saksi sa maong pagsikop maoy sila si Brgy.2 Kapt. Adriano S. Macatiguib ug Kag. Elizabeth Macatiguib. Gisikop ang suspetsado sa panon nga gipangulohan ni PO3 Jerry Magsayo, PO2 Eugene Calumba, ug PO2 Julius Gajetos.

Sumala sa kapulisan karon tua na sa prisohan sa Dumaguete si Dizon.

Usa ka tuig...gikan sa page 1

masakitan nga nasud sama sa Pilipinas maoy gaabaga sa grabe nga kaudat niini, samtang nagpadayon og gamit sa *fossil fuel* sama sa gasolina ang mga dagkong nasud. Ang

paggamit niining sugnod maoy hinungdan sa pag-init sa atong panahon. Ang nagkainit nga panahon maoy hinungdan sa nagkadaghan ug nagkakusog nga mga bagyo sama sa Yolanda.

Ang mga survivors sa bagyong Yolanda nga nag-awhag alang sa hustisya sa gitawag nga criminal negligence ni Aquino.

Pulis Balita

Nagpabuto og Armas Gisikop

Gisikop sa kapulisan si Dominador Sugabo Jaos niadtong Nobyembre 24, sa Brgy. 1 tungod kay nagpaboto siya sa iyang armas. Gikumpiska sa kapulisan ang 357 revolver, tulo ka *live ammos*, ug usa ka basiyo nga bala. Ang pagsikop gipangulohan ni PO1 Jiff Badon. Anaa siya karon sa kapulisan ubos sa kaso nga ilegal nga paghupot og armas o *illegal possession of firearms*.

Ang hulagway gikan sa Siaton, Neg. Or.

Ang parokya sa San Nicolas de Bari nagpasiugda og Eat Nagta o kaon taman sa makaon diha sa Quisay Gym niadtong Nobyembre 28. Mipasundayag ang mga mananayaw ni Mariant Escano Villegas (MEV Dancers) ug ang banda nga Skillage, pulos gikan sa Dumaguete. Tag 500 pesos kada tawo ang bayad.

NegOr...gikan sa page 1

opisina sa panahon, Pagasa, ug sa Phivolcs o Philippine Institute of Volcanology and Seismology, gawas sa uban pang buhatan, matud niya.

Human makasinati sa "Yolanda" bag-o lang, ang mga lokal nga pangagamhanan sa lalawigan mas aktibo, mas masalmoton, ug mas madasigon nga makahimo sa ilang kaugalingong mga plano alang sa pagkunuhod sa risiko ug maayong pagdumala sa katalagman, apan, matud

niya, kinahanglan kining malahutay tungod kay usahay ang ubang tawo mubo ra og panumduman.

Ang PDRRMC nangandam usab sa paghimo og buhatan sa DRRM subay sa mando sa Republic Act 10121. Ang buhatan sa DRRM nga pagaablihan sa lalawigan, syudad ug munisipyo nagkinahanglan ug lokal nga balaod sa paghimo niini ug kinahanglan hatagan og pondo gikan sa pondo alang sa katalagman. (PIA)